

MAGYAR NÉP

KÉPES-HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 10 pengő, félévre 5 pengő
Egyes szám ára 24 fillér.

Laptulajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Megjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Brassai-utca 7. szám.
Telefon: 13-37.

ISTVÁN KIRÁLY ÜZENETE

Hol vagy István király?
Téged magyar kíván,
Gyászos öltözetben
Te előtted síván.
(Régi római katolikus egyházi ének.)

Minden év augusztus 20-án megemlékezünk az első királyról: Szent Istvánról. Augusztusban a falusi ember kezében csak úgy ég a munka. Ilyenkor nem igen ér rá ünnepelni, mert az idő sürgeti, hogy a rábizott feladatot híven elvégezze. De bármilyen nagy is legyen az elfoglaltsága, a szent királyra való emlékezés azért sohasem maradhat el. Ilyenkor egy pillanatra elnéptelenednek a mezők s megtelnek a templomok hálaadó magyarokkal. Hátát adunk annak, aki megalapozta a

keletről nyugatra vándorolt magyarságnak mostani hazáját.

A krisztusi tanítások igazságával a mi népünk az első király idejében ismerkedett meg. A legendák is úgy emlékeznek meg róla, mint a szent hit apostoláról, aki-ben isteni erő lakozott és aki csodákat művelt. Szeme mindig a keresztben esüngött s fáradságtalanul küzdött a nép belső és külső ellenségé ellen.

István király a mostani nagy küzdelem pillanatában is üzen népének. Legyen az ő nepe hű multjához, hagyományához, önmagához. Ne léljen a rátörő külső veszedelmektől. Ha önmagával nem jön ellentétbe a belső viszály, veszedekés nem emészti erejét, akkor a külső ellenség a nép erős, ezredéves, kemény küzdelmekben megacélozott sorát el nem pusztíthatja.

Tehetségkutatás Északkerdélyben

Írta: Dr. ANTAL FERENC

Maga a szó újkeletű, de a magyar életben kezdettől fogva élő valóság volt a tehetségkutatás. Régen nem változta a tanítók évenként. Az iskola padjaiból kikerült fiatal tanító egy életre helyezkedett el falujában. Harminc-nyegen évi szolgálat alatt aztán volt ideje megismerni a népet. Ezért mikor a tanév végén a nagy-pipájú tanító kimondta az ítéletet: ennek a fiúnak pedig tovább kell tanulni, nem volt appellátá. Ha szegény ember gyermekére mondták ki a továbbtanulás ítéletét, ez azt jelentette, a fiúnak el kell szegődni a nyári időszakra valamelyik gazdához, hogy a legszűcségesebbrekbe való pénz megkeresse. Összel az apa letette fiát az ősi gimnázium udvarára s levette róla további gondját, ott aztán embert faragtak a gyerekből. Így ment ez sok éven át. A megszállás után, évről-évre mind kevesebb szegénysorsú kitanuló falusi

gyermek került be a gimnáziumokba. Pedig a vagyonokból kifosztott ősi almanáterek nagy áldozatok árán továbbra is befogadták ingyeneseknek a továbbtanulni vágyó szegénysorsú magyar fiúkat. De nem igen küldték a szülőket. Kiküldésüké vált a tanult magyar ember élettelensége. Inkább maradtak otthon, mondották a szülők, kapilói, kaszáni tanulatlansul is tud. Az új magyar élet azonban ma már tanult magyarokat követel. Magyar tanítóokra, tanárookra, papokra, orvosokra, mérnökökre van szükség. Még aki szülő-vető akar maradni, annak is tanulnia kell. A megváltozott idők megkövetelik, hogy a magyar föld birtokosai, munkásai szakszerűen, versenyképesen műveljék földjüket, mert a föld népi vagyon s aki rosszul műveli, népi vagyont bántogat. Nem elégséges a magyar tanulóvágyó fiatalság száma. Sokkal

több és kiválóbb képzett magyarra van szükség! Ezért a magyar életvezetés az ősi gyökérhez: a néphez fordul, intézményesen keresi, kutatja azokat a tehetséges magyar gyermekeket, akikből a nép vezető férfiak nevelje. A nemzet keze éler a leg-eldugottabb faluska legszegényebb hájkéába is. Onnan is kiemeli és ingyenesen taníttatja a tehetséges magyar gyermeket.

A magyar falunak új szellemi vezetelőre van szüksége. Olyan vezetőre, aki a veleszületett öszlönös vezetői készségét megfelelő oktatás, frányítás után a leghasznosabbban tudja értékesíteni a magyar fajta érdekében. Ünniatosan kell szolgátlak a falusi vezetők is a falusi társadalom holdoglását, szellemi és gazdasági téren egyaránt. A történelmi esyháznak iskoláiban ezekre a szempontokra mindig figyelemmel voltak úgy a multban, mint napjainkban.

GONDOLATOK A MAGYAR FILMRŐL

A Magyar Népet előző számban részletesen írtunk a magyar népi színházról. Ugy gondoljuk, nem hiába voltunk munkás, ha most és a következő számban a falunak a filmről és annak nevelő-értékéről tájékoztatjuk olvasóinkat. A magyar filmről napjainkban sokat írnak. Hozzáíró emberek mondják el véleményüket a magyar film hibáiról. Ezt a kérdést, mint magyar közmevelőiben kérdést a falusi lakosoknak is meg kell ismerni.

(Szerkesztő.)

A városi nagy filmszínházból kitört a film és átlépte a város határait. Egyre több falu villamosítanak, mind több helyébe jut el a villany s vele igen sokszor: a keskenyfilmes mozi. A háború után számlonunk kell azaz, hogy a felokozott hadilipr békés iparcikkre hangoldók át s ezek között igen előkelő helyen foglal a moziság. Tehát: a jövőben mindegyképpen meg jobban el fognak szaporodni a kismozik. A falu nagyobb tömegi filmek jutnak, a mozilátogatás lehetővé válik mindenkinek.

Amikor az első falusi keskenyfilmes mozik megnyitják, már akkor megjelennek az újágokban írók, amelyek felmentek szavukat a falura kerülő filmek többege ellen. Azóta egész sereg cikk foglalkozott a kérdéssel s mindegyiket csak azt szőgözte le, hogy a rendes filmekről kicsinyített, keskenyfilmre át-másolt játékdarabok 90%-ban nemesek hogy nem viszik előbbre a falut, semmilyen lelki nemeseést, jobbulást nem eredményeznek s nem nyújtanak igazi szórakoztatást, hanem egynemesen rombolnak, kizsétlő alászállak, hazug, üres

holdvilág-romantikát terjesztenek. Az a szegény maradék százalék pedig elvész a sok értéketlen darab között.

A cikkírók sürgős javítást követelnek s távol kívánják tudni a felszínen mozgó, felületlen darabokat a falutól. Tudták, mit nem szabad bemutatni falun s mit kellene számára készíteni. Csak azt az egyet hagyták figyelmen kívül, hogy ki és hogyan csinálja meg ezeket a falu-filmeket. A pesti filmgyártók előszörban a nagy filmszínházak részére gyártanak filmeket, tehát a városnak. Ha már filmet készít valaki, nem fogja pont keskeny filmre venni fel. A vidéki keskenyfilmszínházak filmkereskedelme, forgalma még nincs annyira kialakulva, megerősödve, hogy érdeme legyen bárkinnek is, aki eszt. anyagi szempontokat tart szem előtt, filmet előhíttani a falu számára kimondottan. Oktatófilmeket gazdasági, egészségügyi és más tartalommal még inkább készíthetnek egyesületek, különféle szervek. Kétségkívül ezekre is nagy szüksége van a falunak, hiszen nem nélkülözheti a mozgóképpben rejülő hatalmas ábrázoló-tanítványt. *Ezenfelül azonban a falu népének történelmi és jätékfilmekre van igen nagy szüksége. Kétségtelen, eszelekményes képjátéka, olyanra, amelyik szemléletmódjának és érdeklődésének megfelel, de egyben előre is jut-talva. Nyilvánvaló, hogy ha valaha is jätékfilmgyártásnak gondolni fog a falura is, nemesek tárgyban, de kidolgozásban, összehállásban („vágásban”) és esetleges feliratozásban is egészen más-ként kell eljárnia, mint a városi és közepozitívú mozilátogatóknak szánt filmeknél.*

Bar László.

Közellátási tájékoztató

A beszoigált-tási kötele-ség teljesítésébe beszámítható szolgálatások

I.

Az 1944-45. gazdasági évre érvényes új beszoigált-tási rend szerint a kenyérgabonára vonatkozó beszoigált-tási kötele-ség teljesítésébe a következő szolgálatások számíthatók be:

1. A kenyérgabonából tényleg kiadott ceplésére;
2. A kenyérgabonából tényleg kiadott aratórés, ha a gazdálkodó 20 kataszteri holdnál nagyobb szántóterületen gazdálkodik, vagy ha ennél kevesebben ugyan, de igazolja, hogy maga és családtagjai az aratási munkákat tartózkodás munkaképtelenség, vagy háborús katonai szolgálat miatt nem végezhetik el, továbbá, ha a gazdálkodó munkaképtelen hadirokkant vagy hadilöveg;
3. a szerződéses mezőgazdasági idény-

munkásoknak adott kenyérgabonában munkavállalónként és havonként legfeljebb 2 mázsa, de az egész gazdasági évben legfeljebb munkavállalónként 10 mázsa;

4. az éves gazdasági eselődöknek szerződés alapján kenyérgabonában kiadott járandóságából csak annyit lehet a kenyérbeszoigált-tási kötele-ség teljesítésébe beszámítani, amennyi az átlagos mértékű eselődtartást meghaladó létszámú gazdasági eselődekre esik. Ebből a szempontból — a rendelet szerint — átlagos mértékű eselődtartásnak a szántóföld minden 20 kataszteri holdja után egy eszékenykonvenció eselőd tartását kell tekinteni s az eszékenykonvenció — tekintet nélkül a tényleg kimért mennyiségre — 12 métermáza kenyérgabonával kell egyenlőnek venni.

II.

Ha gazdálkodót, mint haszonbérlet szerződés kötele-ség, hogy a bérbeadó hártási szükségletére kenyérgabonaszolgáltatáson, a haszonbérlet a kenyérgabonaszolgáltatási kötele-ség teljesítésébe történő beszámítás mellett annyi kenyérgabonát szolgáltathat ki haszonbérbeadónak, amennyit hártási szához tartozó személyek részére a vonatkozó jogszabályok szerint vámföldben megőriztethet, de csakis akkor, ha a személyek kenyér- és lisztjegyjogosultságukból egy évre lemondottak. E be-számítást azonban nem lehet akkor alkalmazni, mikor maga a haszonbérbeadó is termel kenyérgabonát.

Ha haszonbérlet esetén a haszonbérlet szerződés kötele-ség, hogy a haszonbérbeadó hártási szükségletére szét-tét, szalonalt, zsírt, vagy hízalólatokarmány szolgáltatáson, akkor ezen a címen zsírbeszoigált-tási kötele-ségnek teljesítésébe annyi 100 búzaegységet kell beszámítani, ahányan a haszonbérbeadó hártásiához tartozók közül a zsírfogy-jogosultságukról egy évre lemondottak. Ezen beszámítást is — akár csak a fentebbieket is — csak akkor van helye ha maga a haszonbérbeadó zsírbeszoigált-tásra kötele-sze nincsen.

III.

Az új beszoigált-tási rend szerint a beszoigált-tási kötele-ség teljesítésébe mezőgazdasági munkával is történhetik. Mezőgazdasági munkával, kisebb kivétellektől eltekintve, a szabadválasztású beszoigált-tási kötele-séget lehet teljesíteni.

Az, aki beszoigált-tási kötele-ségét más módon nem tudná teljesíteni, vagy annak teljesítésébe esetén hártási vagy gazdasági szükségletét nem tudná el-térni, a községi előjárások közzébejöttével más gazdaságokban végzett mező-gazdasági munkával is teljesítheti beszoigált-tási kötele-ségét.

Csak az a mezőgazdasági munka számítható be, amelyet a gazdálkodó vagy családtagja, munkavállalóként napszámban, pénzfizetés ellenében a hivatalosan meg nem haladó munkabérről végzett. Ebben az esetben az átszámítás a következő letele-ség szerint történik: a kifejezett munkabér minden 1 pengője után 2.50 búzaegységet kell beszámítani a munkát végző gazdálkodó beszoigált-tási kötele-ségébe. Ugyanakkor azonban annak a gazdálkodónak a beszoigált-tási kötele-ségét, akinek a gazdaságban a beszámításra kerülő mezőgazdasági munkát végztek, ugyanennyi búzaegységgel fel kell emelni.

(Folytatjuk.)

Dr. Kerekes Jenő.

Érték és mérték:

Nemzetnevelés

„Minden nemzet akkor hal meg, ha megásta a maga sírját”

írta: FERENCZ JÓZSEF tanítói nézeti tanár, Csiksomlyó

A nemzetnevelés szentélyei.

A nevelés a boldogságteremtés művésze. A földi foglalkozások között a legnevezesebb és legnagyobb művészet. Egy-egy megnevelt gyermek, ifjú a legnagyobb és legsodálhatóbb műrészalkotás.

Nemzetnevelés számunkra = magyarrénevelés. Az értékeknek olyan módon való beleszótása a lelkebe, hogy csak magyarok lehessenek. Kérdés, hogy ki a magyar? Mindenki, aki a magyarnevelés útjában rendületlenül áll, annak ezellenében cselekszik. Azért él és hal. Magyar az, akinek fajisága, nyelvein kívül csak egy igazi kultúraideája van, „jólét körülöttünk, s műveltség bennünk” (Prohászka). Ha ezt a célt, eszményt, a magyarság megvalósíthatja, akkor, csak akkor lesz valóban kultúr-nemzet. A magyarság vér és kultúr-összetétel is jelent.

A művészek műalkotásaitak műtermekben, műhelyekben végzik. A nevelés műalkotásait mi is műhelyekben végzük, de ezek a műhelyek sokkal magasabbrendűek a többiekénél: él remekbe vésünk, égetjük bele az örök magyar embereszményt. Éppen ezért azt a helyet, ahol ezt a művészetet gyakorolják: szentélynek nevezzük. Ilyen szentélyek: a család, az állam, a nép (nemzet) és az Egyház.

Ezekben a szentélyekben adjuk magyar gyermekeink kezébe az élet fátylját, melynek világnál istenünkét, hazánk és saját boldogságukat szolgálhatják. Itt csakis közösségi érzést kialakító nevelésről lehet szó. Amennyiben nem ezt alakítják, azt nem nevelésnek, rombolásnak nevezzük. De ez nem a szentélyek hibái, hanem a bennük működés hivatásfélküli emberek rothasztó tevékenysége.

A családban történik a családi nevelés. A család mindenkiné legfőbb otthona. Minden jónak, igaznak, szépnek legmegfelelőbb melegágya. Amit kis korban véstek belénk, azt soha ki nem törülk belőlünk. Amit először tanultunk tit (akár jó, akár rossz), soha el nem feledjük. Ezért ügyelni kell, hogy a gyermek „ne tanuljon meg sejtva korban olyat, amiről később le kell őt szoktatni”. Hisz az új korsó s székig megtartja annak a folyadéknak ízét. Cs szagát, amivel először megtöltötték.” (Szt. Jeromos.)

Ezért a családban már szenge korban meg kell tölteni gyermekeink lelkét azokkal az értékekkel, amelyek őket magyarrá teszik. Ennek a melegágynak éltető napja elsősorban a magyar Édesanya. Ő ápolja, ő neveli nemzettempomunk leghűségesebb látogatóit, kik a magyar szó hallatára kalapot emelnek. Ezért a magyar nőket kell elsősorban erős nemzeti öntudattal telíteni, hogy ne legyen ezután egy se köszülök, kik olyan gyermekeket engednek felbújni — mert nem nevelik ezeket —, kik a ruháért, fényűzésért minden magyar értéket elárvereznek.

Az állam. Az állam a népet van. A nemzet életérdekeinek szolgáltója. Hogy az állam magasos hivatásának megfelelően, becsület, erkölcsös állampolgároira van szüksége. Ezért nevelni őket. (Állampolgári nevelés.) Ha nem

est teszi, az állam nemzetvédeli aszerepét elvesztette.

A nemzet, a nép is nevel. Ha az általa idegen érdekeket szolgál, a nemzet az ellen fellázad.

Mind a család, mind az állam, mind az egyház a nemzetet, a népet kell szolgálja. A nemzetet pedig csak így szolgálhatják:

a) ha a nemzettagok lelkébe beleoltják az anyanyelv szeretetét; nagyjaink értéke, erkölcsös műalkotásainak megbecsülését;

b) ha minden nemzettagnak juttatnak egy-egy darab hazai rögöt, hova lelkeik beleyáborozhatnak. Talaj, rög nélkül nincs gyökér!

c) ha a nemzettagokat ráveleik: erkölcsünk, viseletünk, népalaink stb. értékeink átélésére;

d) ha megismertetik a nemzet nagy tetteit, fátylahorodásait, vézeit, önzetlen szolgálóit és szolgált.

Az egyház gondoskodik a nemzettagok vallásos neveléséről. Az egyház minden igaz, örök érték őrzője. Minél vallásosabb egy nemzet, annál nemzetibb és mind nemzetibb, annál vallásosabb.

**Hazánknak rendületlenül
Légy híve, o magyar;
Bölcsöd az s majdan sírod is,
Mely ápol s eltakar.**

**A nagy világon e kívül
Nincsen számotra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt éléd, halnod kell.**

(Vörösmarty Mihály: Szószal.)

HUMOROS FELJEGYZÉSEK

CSAK KÍMELETESEN.

A jogász sétálgat az Andrásy-út aszfaltján s egyszerre csak beleütközik otthoni kocsisukba, az öreg János szögába.

- Hát kendet mi szél hordja erre, János?
- Köszönöm kérdését, ifjúur, csak főurunkban a kiállítást megvizitálni.
- Hát osztán mi új-ág van odahaza?
- Nincs ott kérem a világon semmi új-ág egyeb, csakhogy a Cézár kutya nincs többé.
- Szegény Cézár! Jé vadászskutya volt. Osztan mitül lett oda?
- Attól a sok lövésztől.
- Miféle lövésztől?
- Hát, hogy a parádés lovak megdögöltek...

- Miczoda? Megdögöltek a parádés lovak? Hogyan?
  - Megszakadtak a vízhorászban.
  - Hová hordták a vízhorászokat?
  - Hát csak köllött őtani!
  - Mit?
  - Hát mikor a kastély légett?
  - János Mária! Leigett a kastély?
  - Hiszen mondtam én, hogy baj lesz avval a sok fene hosszú gyertyával.
  - Mire köllöttek azok a gyertyák?
  - Szegény nagyasszonyt mikor teteltük...
  - Jóságos Isten! Meghalt az anyám?
  - Meg a szegény. Megülte a búbanat.
  - Milyen búbanat? Beszálj!
  - Hogy a ténásur főlakosztóra magát...
  - Ó, ég! Ne hagyj el Isten! Főlakosztóra magát? Az apám?
  - Fő! Nagyon szegylöte a dolgot.
  - Milyen dolgot?
  - Hogy a kissasszony megazkótt a zongoramajszterrel.
- (Az „Ústökös” c. Ispábon jelent meg 1896-ban.)
- EDZÉS.**
- Volt Nagyváradon egy holdus, ki mindmáig kalapereved járult a piac közböroron, s alaminázt kért tőle. Egyszer megkérdezték, hogy miért tead ezt?
- Csak azért, hogy megszokjam, s ne bosszankodjam, ha kéréssemre az emberek is olyan köszívűek maradnak, mint ez a szobor.

Gazdasági élet:

Őszi alászántások

Kérlelhetetlen követelésekkel köveit a nyarat az ősz. Az időszakok változása újabb és újabb parancsot ad a gazda számára is. Fel kell készülnünk az anyafölddel, a természettel vivandó újabb küzdelemre. Aki a harcot meg akarja nyerni, jól fegyverkezzeik fel.

Az ősz folyamán végzett jó munka a következő évi jó termés alapja. Régi és éppen ezért igaz közmondás az, hogy „aki gazt vet, ocsut arat”. Ha tisztítatlan, beteg magot vetünk, nem csodáljuk, ha a termés gazos és kevés lesz. Nemes, művelési növényeinknek éppen eléggé „véres” harcot kell folytatniuk a gyom ellen, a vetőmaggal legalább mi magunk ne gazosítsuk földjeinket.

A vetőmagot vetésre elő kell készítenünk. A cséplőgépből kifolyt mag vetésre nem alkalmas. Sok benne a gyommag, törölt, apró, aszott szem. A gyom kártételét túlon-túl ismerjük. Amennyi a vetésben a gyom, annyival kevesebb a termés. A törölt szem nem csiraképes, tehát értéktelen. Apró, aszott szemet azért kell kiválasztanunk, mert kevés benne a csira részére a tápanyag. Ha pedig a magban felhalmozott tápanyag kevés, a csira nem tudván a föld felszínére kijutni, elpusztul. Akinek nagyobb a talisznyája, az messzebb jut. A kis csiránövénynék a talisznyaja a mag és sokszor mélyről kell feltörnie.

A vetőmagot tehát először is meg kell tisztítani. Ki kell választanunk belőle minden gyommagot, idegen és értéktelen szemet. A zab között például gyomnak számít a báza is. Erre a munkára szolgálnak a különféle vetőmagtisztító gépek, mint: a *kalmárosta* és a *tróler*. A jó rostálva eltávolítjuk a port és a vetőmaggal nagyobb és kisebb szemeket. Vannak azonban a vetőmaggal egyforma nagyságú, de rendszerint gómbólva szemek is, például a búkkörmag, apró rögök. Véltek ezeket a rosta nem választja ki, a vetőmagot tróleron is át kell eresztenünk. A két eszköz munkája egymást kiegészíti, mind a kettőre szükség van.

A szelektor nevű vetőmagtisztító berendezés a két munkamódot egyszerre végzi s mivel munkája sokkal alaposabb, szelektorozás után valóban kiválóan tiszta vetőmagot kapunk. Aki csak teheti, feltétlenül szelektoroztassa vetőmagját, azonban legalább rostálni és trólerozni kell.

A vetőmag mennyisége nagy befolyással van a termés mennyiségére. Korán, vagy porhanyó földbe, vagy velőgéppel vetve, vagy apróbb szemű,

vagy jó csiraképességű magból kevesebb kell, mint későn, vagy rögös földbe, vagy lézzel vetve, vagy nagyobb szemű, vagy rosszul csirázó magból. Ezért fontos az is, hogy a vetőmagból az apró rögöket is eltávolítsuk, mert a mázsa magnak mutatja a rögöt, a port is.

De ezért fontos a mag csiraképességének a megállapítása is. Gabonafélék csiraképessége rendszerint 98%. Azonban, ha a mag nem érik be tökéletesen, vagy egyéb befolyás következtében csiraképességét több-kevesebb része elveszti, lényegesen kevesebb (negyede, harmada) is lehet. A mai aratáskori eső következtében a magvak csiraképessége esökkent. Hogy mennyi, csiráztatási próbával állapítható meg. Vannak erre a célra szolgáló edények. Előnyük, hogy nem kívánunk olyan gondos figyelmet, azonban más híján megteszi egy egyszerű tányér is, két itatóslappal. Az egyik itatóslót behelyezzük a tányérba és rászómulunk *válogatás nélkül* (törött szem, idegen anyag is szemnek számít) 100 szem magot. Betakarjuk a másik itatóslóval és állandóan nedvesen (nem vízesen!) tartjuk. Néhány nap múlva, mikor már a csiraképes magvak csirát hajtottak, megszámláljuk a kicsirázott magvakat s megkapjuk a csiraképesség százalékát. Ahány százalékkal (szemmel) kevesebb 98-nál, annyival több magot vetünk. Például, ha 80 kg. búzát akarunk elvetni holdunként és a mag csak 75% csiraképességűnek bizonyul, 80 kilo helyett 109 kilót kell vetnünk. A csiráztatási próba alatt a mag ki ne száradjon!

A magvakat különféle betegsége is megtámadhatja. Leggyakoribb a kóriság. Mivel évenként nagy kárt okozhat, *pácólással* vedekeznünk ellene. A kóriság gombabetegség, a gomba igen apró, porszerű, fekete magvát (spóra) kell elpusztítanunk a pácolás segítségével.

gével. Két módon érhetünk célt. Vagy nedvesen, esőzárással, vagy szárazon, porzóssal. Régebben legdivatosabb volt a rézgálicsal való esőzáras. Mivel most rézgálic nincs, de ami van is, szőlő- és gyümölcsfa-permetezésre inkább kell, és mivel a rézgálic a cséplőkor megrepedt mag csiráját is elpusztítja, ne használjuk. A rézgálicnél jobb, hatásosabb és kárt nem okozó gyári szerek állnak rendelkezésünkre.

A nedves pácolás biztos eredményt ad, mert a nedves eljárással már a pácólással elpusztított gombaspórákat.

Adjon Isten jó vetés után, jó termést!

Fazekas József
m. kir. gazdasági tanár.

VIRÁGNYELVEN.

Róza, a természetes, de jó fejű tehén egyik réggel igen korán hangoskodott az istálló közepén, a főhely táján.

Értet az irgy Riska, akinek bizony Lovácska a leje, az istálló végéről rosszszalást fejezte ki emögén:

— De nagy a szárvad, Róza lelkem!

— Sebaj! — vágott vissza gúnyosan Róza is. — Amelyik tehének ügye van, szárvá is lehet, Riska lelkem!

RANGREJTVE.

— Én már öreg jószág vagyok, sok évet megérttem, sok határt megártam, de még számamjára eddig sehol nem találtam — mondja az öreg Kos a Szamárnak, ahogy a nyáj élén bizalmas beszélgetésben egyúttal bandukolnak. — Hát nekik mincenen nepeitek, nincs nemzetetek? Ti mind csupa uralkodókból álltok — szerie a világ nyájának élén?

— Dehogy is nincs, van nekünk nemzetünk is; még hozzá milyen nepesi! — válaszolja a Szamár. — Csakhogy azok ügyesen eltitkolják magukat a világ előtt és rangrejtve ének az emberek között!

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alapítva: 1899.

Magyarország egyedül álló érdekelttségű, szinmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen előnyös díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyi képviseltek minden városban és községben

Vezérképviseletük Erdély területén:
Kolozsvár, Hortyhá-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28. sz.

Bonczos Miklós az új belügyminiszter, Szász Lajos iparügyi miniszter a kereskedelmi és közlekedési minisztérium ideiglenes vezetője

A Kormányzó Úr vitéz Imrédy Félét, Nándor Antalt és Jarecs Andort saját kérésükre lementette állásuktól

Magyarország Kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére dr. vitéz Imoraviczal Imrédy Béla m. kir. titkos tanácsost tárcanéfőkülli m. kir. gazdasági miniszteri állásától, Nándor Antal m. kir. titkos tanácsost m. kir. kereskedelmi és közlekedési miniszteri állásától és téz nemesszállású Jaross Andor m. kir. titkos tanácsost m. kir. belügy-

miniszteri állásától saját kérelmükre lementette, dr. vitéz Bonczos Miklós igazságügyminiszteri államtitkár, országgyűlési képviselőt m. kir. belügyminiszterré kinevezte és dr. Szász Lajos m. kir. titkos tanácsos, m. kir. iparügyi minisztert a m. kir. kereskedelem- és közlekedési minisztérium ideiglenes vezetésével megbízta.

A légiriadó miatt félbeszakították a minisztertanácsot. A kormány tagjai augusztus 10-én, szerdán minisztertanácsot tartottak. A minisztertanácsban időszerű kormányzati kérdésekről tárgyaltak. A minisztertanács azonban a légiriadó miatt csak rövid ideig volt együtt. A légiriadó lefuvása után vitéz Bonczos Miklós és Szász Lajos miniszterek azonnal a légítámasztás által sújtott területek megtekintésére mentek.

Az augusztus 11-iki, esztendői minisztertanács a hósi halált hósi, a háborúban elhunyt, vagy fogságba esett közszolgálati alkalmazottak és honvédségi személyek hozzátartozóinak kedvezményes nyugellátásáról, valamint a fegyverhasználati jogra vonatkozó rendelkezések kiegészítéséről kiadandó kormányrendeletek és több más időszerű kormányzati kérdésről tárgyalt.

Vitéz Sztójay miniszterelnök levelet intézett a Magyar Megújulás Pártjához. Levelében a többiek között azt

is hangsúlyozta, hogy az Erdélyi Párt nagy felelősséggellettel igyekezett hozzájárulni a válságból kivezető út megtalálásához.

A hivatalos jelentés szerint 7-én többszáz ellenséges gép a Dunántúli egész területén délről észak felé átröpült az ország légterét. Vadászgépek több helyen szétszórták az ellenséges kötéleket. Csak szórványos bombázásról érkezett jelentés.

A belügyminiszter a közrend védelmének fokozottabb biztosítása céljából augusztus 5. és 20. között rendelettel megtiltotta a beutazást Ung, Bereg, Ugocsa és Máramaros vármegyék területére. E megyék területére még a kiállított utazási igazolványok is érvénytelenek.

Vitéz Bonczos Miklós belügyminiszter augusztus 12-én, szombaton reggel hivatali helyiségében fogadta minisztériumi tisztviselőinek tisztelegését. Az üdvözlésekre válaszulva, Bonczos belügyminiszter kijelentette, hogy a tatárjárás óta nem fenyegetett

bennünket olyan veszély, mint most. Beszédében még hangoztatta a belügyminiszter, hogy a pártbarocoknak s mindenféle katonaiellenes bombázató törekvéseknek meg kell szűniük, mert most a harc a magyarság létéért folyik.

A Kárpátok előterében az elmúlt héten is tovább tartott a szovjet nyomás a hágókra vezető útvonal ellen. Magyar honvédkötelékek szívszón harcoló védelme azonban több nagyon erős előretörést fel tudott fogni, egyeb betörést pedig elrezteltek.

A Tatár-hágónál magyar és német csapatok mélyen behatoltak a bolsevisz oszlopokba. A szovjet csapatok teljes felbomlásban dél felé menekültek.

Delatin és a Tatár-hágó térségében sikeres ellentámadást hajtottak végre a magyar honvédek, mondja egy berlini jelentés. A Tatár-hágótól északra augusztus 9-én, a német és magyar hegyi csapatok, az előző napon megkezdett támadó vállalkozások folytatásaképpen megtisztítottak egy mélyebb betörési helyet és sikerült nekik több szovjet erősoportot megsemmisíteniük.

A jövőben az erdőigazgatóságok is adhatnak engedélyt erdei bérlegeltetésre

Az erdei bérlegeltetés engedélyezését a múlt évben egy kormányrendelet a földművelésügyi miniszter hatáskörébe utalta. Az engedélyezési eljárás meggyorsítása érdekében a kormány most újabb rendeletet adott ki, amely a hivatalos lap szombati számában jelent meg s amelynek értelmében a jövőben az erdőigazgatóságok is megadhatják.

Mühlheim városának temploma amelyet az angol-amerikai léghaderő pusztított el.

Régi disznótórok

Irtai: Enyedi György

Falunkban élt két jó koma: Kis Gyuri és Nagy Gyuri. Mindketlen Rómaveselek voltak, jómódúak és komák. Favasfélő késő őssig házat építettek, ahogy azonban beült a fagy, Nagy Gyuri tesszete a székényre tetéjéről a tavasszal gonoszon elült disznóelőst kést. Azért úgy tétele a disznóelőst, mert nem akart télenlenni újni, de meg hozson is járt a mézszaraggal. Nagy Gyuri a sok disznótör anyyira rácsoktatta az ivára, hogy őszől tavaszig nem is jósánodott ki. Kis Gyuri ennek éppen az ellenkezője volt. Nem szerette az ivást és nem vállalta a disznóelőst téli szórakozását, mert olyan vacsival dídofta meg az Isten, hogy nem egy disznót, de egy legyet sem őlt volna meg. Ezért Nagy Gyuri anyyának nevezte komáját, amiért Kis Gyuri nem haragodott, mert tudta, hogy komájának a sok pálinka egyszer csak visszaadja a kölcsönt.

Egy fagyos karácsonyeltőti héten kevés hű hallott, ami megindította a disznóelőseket.

Kis Gyuri is elment Nagy Gyurihoz megértelemeni a disznóelőst pontos idejé. Nagyhét hétfőjében állapodtak meg és amikor Kis Gyuri elbúcsúzott, Nagy Gyuri ezt kiáltofta utána:

— A torokblőgetőrlő aztén ne feldekézel meg! Kis Gyuri megígérte, és amíg hazafélő ballagott, arra gondolt, hogy ezen a disznóelősen kipróbálta, hogy jó komája mennyi italt tud meginni.

Különösen a gyerekek várták nagy szioszorogva a disznóelőst napját. Nekesen teltek a napok, de végre eljött a várovári vasárnap, alig aludt a Tízéves Sándor és a hétéves Károly valamint, mindegyike fülletek, hogy nem hallják-e már keresztapjuk lépteit. Mire megcsörökdült a kiskapu, már az egyszáz talpon volt. Kis Gyuri beleszelekké Nagy Gyurit és a szemesdőlő átkivita két sógorát is, hogy segítsenek a disznólefogásán. Az a tisztesség, hogy disznóelőst előtt leülhettek az éjszakai álmot. Más, becületlen méssáros ilyenkor megéledget egy pohárral, de Nagy Gyuri azt szokta mondani, hogy akkor érezt sok szirt a hízó, de a méssáros a munkájának jól megvált az ágyát. Kis Gyuri szegyele figyelmeztetni komáját és így történt, hogy a disznó még ott volt az álmán, bent a szobában azonban már állék a torát. Mikor a méssáros és a két segítő jól beleszelekké, eszébe jutott Nagy Gyurinak, hogy tulajdonképpen disznóelőst jött. Kivette a csizmaszáróból a hegyes kést, megnézte hávelykujjával, hogy elég éles-e és amikor így a szokásnak eleget tett, intett a két segít-

ségnek, hogy most már mehetnek. Kieréztek a disznót az őltől, kukoricával a kút körülébe csalogatták, hogy ne legyen messze sem a víz, sem a szalma. Mikor a hízó éppen kellő helyen volt, akkor Nagy Gyuri intésére a két sógor kikapta az állat négy lábát, amitől az oldalára esett és frízatosan elkezdett sivítani. Kis Gyuri bent a szobában befogta mindekké fülét. Nagy Gyuri mint mindig, most is meg volt elégedve mesterei szúrásával és amikor már több vér nem jött a disznóból, kesét megtörtülte a mangulica göndör szőréen, és mint aki jól végezte dolgát, bement a konyhába egy torokblőgetésére.

Amíg Nagy Gyuri odabent vigan poharagolt a két segítséggel és nagyharagon dicsérekedett, hogy milyen akkurátusan végezt a disznóval egyetlen szúrásával, addig odabent furcsa dolgok történtek. A disznó nem volt jól megcsúrva, s egyszer csak elkezdett ágaskodni és rugaszkodni. Ott volt a közelben, a földbezsúrt villára téve Nagy Gyuri bányárból bekecse is. A disznó ragadozás közben a vasszállt feldöntte, a bekecs a földre esett, amitől a disznó megijedt és az ijedség erőt adva, nagyot lendített magán. Ez ott történt a kút mellett és mondani sem kell, hogy a gúrgygnélkül kútba a disznó beleesett.

Nagy Gyuri nem szeretete, ha a disznóerzéses tudományát eltanulják tőle és ezért csak egyedül ment ki, azaz topogatózott ki a disznóelőst színhelyére. Jöcskán be volt állítva, de hát még sütség is volt, és így nem sokáig kereste a vasszállt, s mikor nem találta, ahova szúrta, állal hordta a szalmát arra a szőrés valamire, amit ott püposodott a disznóelőst helyén. Amikor jóhalm szalmát rakott rá, akkor elokortorta a gyufát és alágyújtotta. A fűz magára esapott, aminek viágánál megálta a földredontott vasszállt is, ez felvette, megvdrta, hogy az első tíz leszekalvón és akkor, amint szokás, a vasszállal végigörzöszlő a disznó hátán, hogy megálmítsa, mennyi legyen az újabb szalmaporció. De mintha eltűnt volna a disznó!

— Hova a fészkesfenébe tettél hét kaparászott Nagy Gyuri a tízes pernye között és amikor ahogy sem akadt rá a disznóra, újabb szalmát hozott, esővát csipált, meggyújtotta és annak világánál kezdett kaparászni. Gyanusz ház álltke meg az orrát. A villahegy is beleakadt egy bérdarabba, ami ősse volt kukorodva és nagyon büdös volt. Nézte, szagolta, hát uramfia, egy őssezségelt koszkodarab volt. Csak nem perzeltem meg a bekecsemet? — gon-

dofta és egyszerre kifjósánodott. Az azonban még sem tudta feljogni, hogy miképpen került az ő bekecs a disznó helyébe és azt, hogy hova tűnt el a disznó. Gyóbl és újból átkutatta az udvart, de bizony a disznót nem találta sehol.

— En ugyan megjártam koma — pörökdött be végre is a konyhába és elmondta a történeteket: a vadonját bekecsét meggersztele a disznó helyéit, a disznó pedig nyomtalanul eltűnt. Letérre nagy riadalom és sajnálkozás a bekecs miatt is a felnőttek között, de a gyerekek karsány hangon nevettek.

Gyertyával, lámpával kivonultak a udvarra, minden tüvé tettek, amíg a kisebbik fiúnak eszébe jutott, hogy nézen be a kútba.

— Edecsapám, edecsapám! — kiáltofta — itt van a disznó! — Odagyúlték mintha kút köré és csakugyan a disznó állott a székelyrész kútban és mintha kacsintott volna kifele. Még szerencse, hogy ez az eset egy kőművesmester házánál történt, készel volt az állványozó bak és feléno az iga. Kis Gyuri lemondott a kútba, megkötötte a disznó derekát és felhúzták.

Nagy Gyuri hűba kínálta aztán pálinkával meg borral az asztalnál, nem tövtt egy kortyot sem. De nem tövtt többet egyetlen disznótóron sem. Sőt amikor úton-átfélen azt kérdeztek tőle no Gyuri bácsi, hogyan kacsintott a disznó a kútban, ezen úgy elbúcsúta magát, hogy felhagyott a téli disznóelőssel és a magdéhoz is méssáros hatvatott.

VERESS ERNG IRTA
AZ ÚJ ERDÉLY C. FOLYÓIRATBAN

A gyulafehérvári székesegyház oltár-
asztala helyáldozatát mutatta be
MARTON ÁRON. 14 évi papság, 6 év
püspökség, amit az oltárra tett. Suscipe
sancte Pater... Abban a misében adólt
háit az Úrnak Csiksestantimokos szü-
löttje, Ditró és Szentmihály kaplánja, a
vadásrhegyi hittanár, Majláth püspök bi-
szalmasa, fűsholdosok veszre, országos
mozgalmak irányítója, a plébános és —
egy nagy egyházmegye püspöke. Ma
pedig, kik lélekben körüllájkák MAR-
TON ÁRON oltárát, azért imádkozunk,
hogy ne legyen hiábavaló az ő áldozata
és még sokáig sugározzon felénk
papi arc.

EMKE POSTA

Az Emke falunközsége

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület 3 év előtt bekövetkezett új szervezése óta gr. Béli Kázmán elnök és dr. Sztotmány Lajos ügyv. alk. irányításával hatalmas munkát végez.

Az Emke közművelődési szervezete eddig többszáz községet keresett mintegy 30.000 km. útát tett meg, üldözött sokszáz előadást tartottak, kjai pedig behálózák egész Er-ly, 11 megye területén.

A motakló és gumi nehézségek ellenére is még a legutóbbi félév során is ag havi 10—12 kiszállás volt megelő számú előadásokkal a megyében, elő számú előadásokkal a megyékben.

Az Emke elnöki osztálya a magyar gyermek ödelme érdekében most integy 10.000 tanköteles gyermeket hoz fel, ezen kívül 1100 csecsemő indokertényűt készített, megéneklent szat. A falu gyermekeit pedig száznál előadástja ki és támogatólag segítő zokat tanulmányi előhaladásukban.

Megakalult fiókjainak száma mintegy 250, az újonnan felvett tagoké edig sok ezer. Új népkönyvtárainak száma is többszázra rög, az elmúlt 3 év alatt kiosztott lapok, naplók, füzetek száma megközelíti a másfél-százszert. Az Emke ezenkívül sok család-nak juttat állandóan különféle irokat, ajándékfüzeteket s egyéb hasznos olvasmányokat. Az Elm. os-tály pedig a szörványi magyarság felkarolása érdekében fejt ki tevékeny munkát.

Ezek az adatok szemléletesen bizonyítják, hogy az Emke a háborús helyzet ellenére is igyekszik minden föle telhetően megtenni, hogy régi hagyományaihoz hűven erdélyi magyar népünket szemléileg és lelkiileg, illetve amennyire föle telik gazdaságilag is erősítse és emelje. Ez a munka állandóan fokozódóban van és hiszünk, hogy az erdélyi magyarság szívettel megérti az Emke törekvéseit.

Új alapító tagjaink

Tárczy István szervezőnk buzgólkodásai révén újabban ismét többen léptek be, szép példát mutatva, az Emke alapító tagjai közé. Új alapító tagjainka a következők: Cs. Doros György, a „Tölgy” Faipari Rt. igazgatója, Kolozsvár, Wesselényi-utca 7, Gyárfás István min. tanácsos, Kolozsvár, Erzsébet-út 8, Rösler Ferenc cégvezető, Kolozsvár, Deák Ferenc-u. 21, dr. gr. Telesi Géza egyetemi ny. rk. tanár, Kolozsvár, Farkas-utca 8, Balázs Ferenc kereskedő, Kolozsvár, Pasteur-utca 4.

A szép példa követésre figyelmezteti mindazokat, akiknek anvagi lehetősé-

geik megengedik, hogy 200 P. összeggel, amely akár évi 40 P-s részletekben is törleszthető 5 éven át, belépjenek az Emke pártfogóinak táborába. Megjegyezzük, hogy az Emke az alapító tagsági díjakat teljes egészükben tökésíti és csupán jövedelmeként használja fel, míg a tökésített alapító tagsági díjakat, a megszállás idején elveszített hatalmas alapjainak pótlására igyekszik felhasználni.

Harcotéri bajtársainkért.

Felvetődött az a gondolat, hogy a Nemzeti Könyvtár hasznos és értékes olvasmányt jelentő füzetét minél nagyobb számban küldjük a fronton küzdő véreink számára, hogy pihenő óráikban épületes és szoftakoztató olvasmányhoz jussanak. Az Emke ezekből a füzetekből már több ezer példányt juttatott a maga adományaképpen ki a frontra, de kívánatos volna ennek az akciónak minél nagyobb arányú kiszélesítése.

Ezt az elgondolást kitünően meg lehetne valósítani abban a formában, hogy az itthon maradtok, akár harcúeren leelő ismerősök, akár harcúeren küzdő eszleltőtagjaink részére fizessenek elő a Nemzeti Könyvtár füzetére és így küldessék azokat ööküknek ki a megadott tábori postaszámra. A Nemzeti Könyvtár füzetét darabonként 50 fillérre, kettős füzetek 1 pengőbe kerülnek, a hetenként megjelenő füzetek negyedévi előfizetése tehát csekély összeget, csupán 6 pengőt igényel.

Az Emke szeretettel teszi magáévá ezt az elgondolást és tagtáborát és a fronton küzdő véreink sorsát mélyen átérző magyarság tizezerrel hívja fel ebbe a mozgalomba való bekapcsolódásra. Az előfizetés követtelénél a Nemzeti Könyvtár kiadóhivatala címén eszkölhető Budapest, XIV., Külső Andrássy-út 7, ahol az előfizetési díj beküldésével együtt kövendő annak a harcúeren küzdő személynek neve is, akinek számára az előfizetést szánták, a pontos tábori postaszám megjelölésével. A Nemzeti Könyvtár kiadóhivatala azután gondoskodik arról, hogy az érdekelteket a vonatkozó füzeteket pontosan megkapja. A szép elgondolásra ismétellen felhívjuk az Emke tagtáborainak figyelmét és hiszünk, hogy felhívásunk széleskörű visszhangra is talál. Hiszen fronton küzdő véreink a nemzet összességét és mindannyiunk biztonságát szolgálják.

Az Emke ettől függetlenül minden föle telhetően megtesz arra nézve, hogy ugyancsak minél több ajándékfüzetet küldhessen ki derék frontarcosainknak.

(—a.)

Sztójay miniszterelnök:

Honvédségünk ütőerejének emelése legfontosabb feladatunk

A Magyar Élet Pártja párvézetőségi ülést s utána rögtönzött pártértekezletet tartott. Telesi Mihály gróf országos elnök tájékoztatója után a párvézetőség tagjai több időszerű kérdést vitettek fel, amelyekre Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, vitéz Boncez Miklós belügyminiszter és Csaly Lajos honvédelmi miniszter adott felvilágosítást.

A párvézetőségi ülés után a párt tagjai rögtönzött értekezletet tartottak, amelyen vitéz gróf Telesi Mihály országos elnök a párt nevében üdvözölte vitéz Boncez Miklóst, az új belügyminisztert, hangsúlyozva, hogy a párt a legnagyobb bizalommal tekint működése elé. Bejelentette, hogy a gyenfékelt Sztójay Döme miniszterelnök levelet intézett a pártához. A levelet Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter olvasta fel s az többek között a következőket tartalmazza:

A jobboldali egység megteremtése ma is változatlan és mulhatlan politikai és történelmi szükségesség, sőt szükségesebb, mint hármikor.

Honvédségünk ütőerejének a legmagasabb fokra emelése, a belső terelés fokozása, a dolgozó néprétegek szociális helyzetének emelése, a szülőkérdés végleges megoldása, általában a népi és szociális Magyarország előfeltételeinek megteremtése alkotja minden igyekezetünket, de ezenfelül az elszántság, a helyállás és a végsőkig való küzdelem szemlének kialakítása a nemzet minden tagjában.

Sztójay miniszterelnök felszabadsága alatt Reményi-Schneller Lajos gyakorlatja a kormányzati teendőket

Vitéz Sztójay Döme miniszterelnök mintegy tíz nappal ezelőtt influenzában megbetegedett. A miniszterelnök állapota most javulást mutat, egészségének helyreállítása érdekében azonban teljes nyugalomra van szüksége. Ezért orvosi tanácsra az egyik szanatóriumba rövid utókúra ment. A Kormányzó Ur Gőmötlősége vitéz Sztójay Döme miniszterelnök egészsége teljes helyreállítása céljából kétheti szabadsági időt engedélyezett ennek tartására a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátására, valamint a külügyminisztérium ideiglenes vezetésével a kormány rangban legidősebb tagját, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminisztert bízta meg. Az erről szóló legfőbb elhatározást és legfőbb kérésiratot a hivatalos lap vasárnap í száma közölte.

ARATÁS UTÁN

Sokat arattam a nyáron...
Keveset háltam az ilyen...
Hol erőden, hol mezeiben...
Hol a tartó közepében

— énekeltek a mezőn arató asszonyok, leányok, emberek, legények. A test látásától-vakulásig izzott a tűző napon, kaszás és marokszedő a dal ritmusára hajladozott mégis, mert az élet, a mindennapi kenyér ott kell legyen minden magyarasztalón... A fronton harcoló ember helyett az ideai nyáron a hatalmas hajnal már kűnn találta az asszony-népet... Isten ajándékként nem szűntek meg hálát róla az aratásnapon, minden vidék a mezei dal magyar szó-lása szerint... Előbűltek a díszes aratószorok, hogy beleszűljenek a templomok padlására emlékeztetőül: a munka eredménye Istené, állítsa nélkül keserű a kenyér... Az aratószorok-ról vívó leányra rizet zúdíttak, pálnak megöntötték az aratószóra első érkező megszólalt újra az áldomást kérő nótá:

Elvágástuk, elvágástuk az aratót,
Az aratót,
Készíts gazdát, készíts gazdát jó
Áldomást, jó áldomást!

A legügyesebben beszélő leány jó ter-
bést, jó erőt kívánt az aratógazdának:
„Behoztuk a földnek termését,
Termésének legszebb gyümölcsét.
O, ki az éget, földet alkottad,
Az emberiséget tövöldtad:
Fehőssid fordulunk munkavégzünk-
ben” stb.

Áldomás és kiálkodás után néhol táncoltak is, vagy előztek újra a lélek úde fölévését, a dalt:

„Kis kertemben aratták a búzát,
Kis paszirta elvágta a jobbszárnyát,
Kis paszirta kesereg a szárny árt,
O, ki a kesereg a régi babámért!”

Vagy egy másikat:
„Megért már a búzagalász, le is
Lehet vágni.
Szégyen a lánykák, a piros barna
Hánykák a legény után járnak!
En nem járlok világi szatomban, nem
His fonok sóha,
Van már nekem szép szerelmem a
Imagom falujában!”

Elvágódott az aratás, betakarták az
áldást a nagy magyar Áldóidő az Erdélyi medencéig. A magyar ember is-
tennek meg nem szűnő hálával tartozik ezért.
O. M.

növelésén kívül nagyon kívánatos a
hízelőértékeknek nagyobb súllyra történő
hizlálása is, mert az elmúlt években so-
sértást egészen alacsony, 100—120 kg
os súlyban vágta le a továbbhizlalt
szukhos szükséges abrak hiányában. A
baromfiállomány a fertőző betegségek
kártételei miatt erősen csökkent, a ren-
delkezésre álló több takarmány felhasználá-
sával ezt is mielőbb növelni kell
erre a baromfi gyors fejlődés és szapo-
rodóképessége megadja a lehetőséget.

Kedvezményes áru- és legelő
meszészési akció

A földművelésügyi miniszter a sa-
nyu talajú rétek és legelők megjavítá-
sára kedvezményes áru lápi meszszá-
pot és szénasavas meszkőport juttat bir-
toslásoknak, legelőtelési társulatok-
nak és községeknek, valamint az 50
kat. holdnál kisebb területen gazdák
hódó birtokoknak, az esetben, ha
meszészéssel javítani kívánják a rétek és le-
gelők előzetesen szerves trágyázás-
(fektetés, komposzt, trágyalé, érett is-
tálló- és karumtrágya) kaptak és azo-
kon a vizenelintési munkálatokat elvé-
gezték. A lápi meszszápot kedvezménye-
sre 150 méterhátsáinkt 80 pengő,
meszkőport kedvezményes ára pedig 100
méterhátsáinkt 80 pengő. Jelentkez-
ni lehet a területtel illetékes kerületi
zöldmező zseléségnél, vagy zöldmező
szakosztálynál.

Az Erdélyrezi Hangya Közpon-
augusztus 24-én délelőtt 9 órakor
tartja a marosvásárhelyi városban
közgyűlést természetén évi rendes köz-
gyűlésé.

Második kiadásban jelenik meg
Bartók Bélának a magyar népdal-
ért korszakos jelentőségű munkája
Nagy fontosságot tulajdonított
Bartók Bélának, amely arról szól, hogy Bar-
tók Bélának „A magyar népdal-
című korszakos jelentőségű munká-
ját kiadja, a Rózsaványi cég máso-
dik kiadásban szándékos megjelen-
tetni. Húsz évvel ezelőtt, 1924-ben
jelent meg Bartók felbecsülhetetlen
értékű munkája s bizony elég későn
de végre mégis megjelent az új
kiadás gondolata. Bartók kis pé-
ldányszámában megjelent műve ma-
gánosoknál csak kevés helyben, leg-
feljebb néhány közkönyvtárban vol-
már hozzáférhető, a könyvtársi for-
galomból pedig régen hiányzik.
Holott a magyar népzene problémá-
nak megoldása e mű nélkül elképzel-
hetetlen.

Állattenyésztésünk termelőképességének
kihasználása

Konkoly Thege Sándor földművelés-
ügyi államtitkár, a „Magyar Állatte-
nyesztés” legutolsó számában ezzel a
címmel tanulmányos cikket írt, amelyben
az ideai kedvező takarmánytermés meg-
felelő hasznosítására hívja fel a gazdák
figyelmét az állatprodukció növelése és
a közellátás javítása érdekében. Rán-
tatott cikkében arra, hogy háborús gazdál-
kodásunknak nagy teherterelő volt az
évek óta megismertető kedvezőtlen szá-
la- és kapástakarmánytelés, ami
nemcsak az állattelészám csökkenését
idézte elő több vonatkozásban, hanem
megakadályozta állatállományunk ter-
melőképességének teljes kifejtését is.
Az ideai esztendő végre jó szálastakar-
mánytermést biztosított, a legelők fő-
növeése bőséges, a kapásnövényekből is
jó termés gyérkezik. Az új gazdasági
esztendő egyik legfontosabb feladatát a
szántóföldi termelés színvonalának
lehető fenntartásán és fokozásán kívül
széle jelöli meg, hogy állattenyésztésünk
termelőképességének minél nagyobb-

mérvű kihasználását kell elérni az ideai
viszonylag jó takarmánytermés segé-
lyével. Ennek keretében különösen fon-
tosnak tartja az igásállatok erőteljes
takarmányozását, mert ezeknek a hábo-
rús okok következtében az eddiginél
több és jobb munkát kell végeznük. A
jobb takarmánytermés lehetővé teszi a
borjúnevelés kiterjesztését is a hábo-
rús igényelvételek pótlására. Főleg húsz-
és tinók nevelését tartja szükségesnek.
Mint ahogy tehénállományunk az elmúlt
években a takarmányozási nehézségek
és hiányok miatt tejtermelőképességét
nem tudta kifejteni, nagyon fontos fel-
adatnak minősíti a jobb takarmányter-
més segélyével a tehének takarmányo-
zásának erősebbét tételét és ezáltal a
tejtermelés fokozását. Ia a kukorica-
termés a mai kiltásoknak megfelelően
sikerül, akkor lehetővé válik a sertés-
nevelés és hizlálás keretében kiterjesz-
tése. Ez azért is kívánatos, hogy a hú-
sállatból a sertésvágás ismét kiveshesse
régit részét. A sertésnevelés kereteinek

HORVÁTH ISTVÁN: KIÁLTÁS

Ne kérdjétek, hogy honnan jöttem,
de lássátok, hogy itt vagyok
s tudjátok meg: a föld alattam
és felettem a csillagok,
amelyen átlók és amely rámrágog,
ahol én átlók, azok is magyarok!

Magyar az erdő, a folyók, erek
és a hegy, amelyen átlók.
Magyar a virág, a madárdal
s a völgy is, ha elszáznok.
Hol magyar Anyának sarjad magzata,
magyar az a föld, míg áll talprazata.

Mért nézitek, hogy hol a bütesőök?
Mért méretek, hol lesz sírunk?...
Bütesőnk a hajdan: aranyveret,
s a sírj még sokat bírunk
magyari bírással és panszaltan.
Sírhelyet keresni tehát hasztalan.

Ne nézzétek, hogy honnan jöttem.
— Kelet szült, vagy nyugat termelt?
A gyöngyszem úgyis csak gyöngy maradt,
ha közéje kavics pergett,
s a kavicsoknak is úgy lett értéke,
ahogy megszabta a gyöngyök mértéke.

Egy lett bennem már mind a kettő:
kelet a meder, folyó a nyugat.
Ott testvéreim, itt légeim,
két minden kutyá megugat.
De vilábert arcaim, megvevett lábaim,
még szembenétek, ha kell, a világgal!

HIREK

**SZERESÉRE EMELTÉK A
ÉDEK HADIPÓDIÁT.** A
tertanács augusztus 2-án a
6 csapatok hadipódiájának
növelését határozta el. Az ala-
bb rendfokozatú honvédek ré-
100 százalékos, míg a többi, va-
a tiszt állományuk részére
beül 25 százalékos emelést je-
z új hadipódiát.

magyar ifjúság vegye át törté-
szerepét. Balatonellen most
iget a levegőparancsok szá-
rendezett Központi Irányító
lyam. A tanfolyam utolsó nap-
az egybegyűlt törzsiszték —
est és hadkiegészítő kerületi
teparancsok előtt dr. Kókas
r, a levegőerőnyök országos ve-
lője ismertette a levegőerőny-
alom jelenlegi helyzetét. Kö-
hogy a mozzalom külfelőző
ének előkészítése befejeződött
z elmúlt két év alatt rendezett
tői tanfolyamokon 5413 levegő-
vezetőt képeztek ki. Megkezd-
az ifjúvezető kiképzést is. Igen
ndetes módon gerapodott a sa-
k száma. A tanfolyam záróbeszéd-
vitéz Bédly Alajos vezérbeszéd-
fjúság honvédelmi nevelésének
fjúság vezetője mondotta. Példá-
említette, hogy az ország egyik
eben a levegőnek nagyrészt pusztá-
tel, vagy egyszerűen botokkal
id idő alatt 90 eptőernyőt fog-
el.

leányifjúság nevelése nem egy-
kezőbe való, hanem állami fel-
l. Önzetlenséget, áldozatkémi ma-
rságot tanulhatnának tőlük azok,

akik ma, a legnagyobb veszély pillá-
nátában még szőjlelőznek.

Elérkezett a pillanat, hogy a
magyar ifjúság átvégye történelmi
szerepét. Harcra kész ifjúságot akar-
unk nevelni, olyan ifjúságot, amely
bármikor diós honvédeknek nyomá-
ba léphet.

Szép ünnepséggel zárult a eskü-
szeredai mezőgazdasági szakiskola
tanéve. Most tartotta záróünnepségát
a esküszerepai mezőgazdasági szak-
iskola. Az ünnepségen, amely főbbi
mívelvel kezdődött, megjelent vitéz
Gaáli Ernő vezérőrnagy, főispán,
Páll Gábor dr. országgyűlési képvisé-
lős, Bozin Imre gard. főfelügyelő,
Kozán Imre, Madár István, Gerzo-
vits József, Deák József, Komássy
Gyula gard. felügyelő és még más-
ok. A Hírek egy után Bozin Imre
miniszteri vizsgabiztos megnyitotta a
vizsgát, majd Cajári László dr. igaz-
gató letette megjelentek dr. igaz-
beszámoló után az Ifjúsági Önképző
Gazdákör évszói gyűlést tartott.
Bene József elnöki megnyitása után
Tóth Lajos költeményt adott elő.
Nagy Zoltán haretőri tudósítást ol-
vasott fel. Telcs András pedig vidám
jelenettel szórakoztatta a közönséget.
Pálffy Károly szavalata után Bene
József bícsuzott el a fázozók nevé-
ben. Útraválot Gajári László dr. igaz-
gató mondott, az első évfolyambeli-
ekhez Császár Győrfás beszélt. A
gyűlés befejezése után a vizsgabiz-
tos Antal Alajos, Antal István, Csók
Mihály, Telcs András, Gergő István,
Kósa Antal, Máthé Ferenc, Miklósi
Béla, Nagy Márton, Szabó János,
Szabó László, Tóth Lajos és Varga
László másodéves tanulókat arány-
kalászos gazdákká avatta fel. Végül
vitéz Gaáli Ernő főispán mondott
záróbeszédet.

Szegedről eltűnt Corvin-kodex és
Kossuth-levelék után kutatnak a fő-
városban. Szegedről jelentik: Néhány
nappal ezelőtt Sztójka Miklós mi-
niszteri tanácsos, szegedi pénzügy-
igazgató közölte a városi múzeum
igazgatóságával azt az értesítést,
hogy az egyik lefoglalt és leltározás-
 alatt álló bizsók magánygyűjtemény-
ben egy eredeti Corvin-kodex töres-
dékes részének és több eredeti Kos-
suth-levelnek is kell lennie. A beje-
lentés nyomán Csallány József mű-
zeumi igazgató, Temesváry József mű-
zeumi művészeti szakértővel szorgos
utalást indított a nagyértékű ritka-
ságok után. Atvisszáállt a szóban-
forgó gyűjteményt, de sem a Corvi-
nánk, sem Kossuth Lajos leveleinek
nem sikerült nyomára akadni. Mint-
hogy Szegeden a kutatás eredmé-
nytelennek bizonyult, Csallány és Te-
mesváry felkeresték a Szegedről pár
hétvel ezelőtt elköltözött családi-
dol és kihallgatták a család tagjait.
A kihallgatások nem vezettek er-
edményre, mert a megkérdezettek ha-
tározottan kijelentették, hogy sem
Gorvina, sem Kossuth-levelék soha
sem voltak a család birtokában.

Határa álltek egy gerygőli nap-
számot. A esküszerepai királyi tör-
vényesek régióntülő tanácsos most
lánygalla Kurkó József gerygőremel-
teli napszámos ügyét. A 24 esztendő-
ember ellen az volt a vád, hogy fel-
gyerkezve betűrel egy gazda laká-
sára és onnan több értékes haszná-
lati tárgyat lopott el. A tárgyalás
a vád lényeges pontjainban igazolást
nyert s a régióntülő bíróság a bü-
rösnek kimondott Kurkó József
kötél általi halálra ítéelt. Az eltűnt
kegyelmi kérvényt nyújtott be.

Magzatelhajtásért kétévi börtön. Szombathelyről jelentik: A szombathelyi igazságszolgát vádat emelt öz. Horváth Jánosné okleveles szülésznő ellen magzatelhajtásért és gondatlan-ságból okozott emberélesért. A vád szerint a szülésznő tiltott műtetet hajtott végre egy fiatal leánynon, s az ennek következtében meghalt. A szombathelyi törvényszék a vádlotkat 3 évi börtönre ítélte. Másodfokon a győri tábla öz. Horváth Jánosné büntetését 2 évi börtönre szállította le. Végso fokon a Kuria a győri tábla ítéletét emelte jogerőre.

Tábori mozgókönyvtár Erdélyben. Az Erdélyi IKE szövetség tábori mozgókönyvtár beszerzését kezdeményezte. Erre a célra a Minerva könyvkiadó vállalat nagyon kedvezményes áron adja át a szükséges mennyiségű könyvet. Tav szertint minden katonai kórháznak 100—100 darab könyv jutna állandó olvasásra.

Csikszerecén evangélikus lelkész-pótlás volt. A Székelyföldi Evangélikus Missziói Egyházközség július 30-án Csikszerecén a református templomban közgyűlést tartott, amelyen Tekus Ottó, gyenesdési helyettes lelkész választotta meg újonnan szervezett lelkesi állásra. Ezzel a lépéssel önállósult a csikszereceni evangélikus egyházközség. Csikszerecén 126 evangélikus él, egész Csík vármegyében szétszóva 650. A multban a csikszereceni református egyházközség, majd legújabbban a sepi-szentgyörgyi evangélikus lelkész részvételű lelkész gondozásban és szervezésben. Nagyreszük a bécsi dombos óta a Brassó megyei Hétfaluból idezártalmazott esküszög. Tekus Ottó, az újonnan megválasztott lelkész buzgó hittel és missziói lelkesülettel kezdi meg munkáját a közeljövőben. Két év óta a gyenesdési (Dunántúli) evangélikus népiskola vezetője volt. Hivatásába az Erdélyi Magyar Evangélikus Egyházmege eseresze, Járosi Andor teológiai tanár fogja beiktatni szeptember 3-án.

Bombabiztos helyen a Mária-szobor. A csiksomlyói nagyrétki Mária-szobrot a földtől helyéről ártítotték a kegytemplom sekrestyéjébe és az egyik teljesen bombabiztos ablak fölkében helyezték el.

A hadbavonultak hozzátartozói, hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiörök áradékát 25—50 százalékkal Telemelték.

Ha a vonatok továbbra is túlszurottan közlekednek, utazási engedélyeket vezetnek be. Csak a legszükségesebb esetben utazzunk.

Manneheim tábornagy letette az esküt a finn alkotmányra. Rytli elnök lemondása után így egykézbe került a finn polgári és katonai vezetés, Lin-komés kormány lemondott, az új kormány alakulóban van. Finn testvéreink is készülnek a helytállás utolsó hónapjaira.

Miért késnek a tábori postai küldemények? Több esetben panasz érkezett a honvéd vezérkar főnökeiből arról, hogy a tábori postai küldemények késedelmesen érkeznek meg. A vezérkar főnöke közli, hogy a leg-szelebb kötelességüket teljesítő honvédek és az otthoniak közötti pontos és gyors összeköttetés ma is minden rendelkezésre álló eszközzel akarja biztosítani. Sokszor olyan körülmény játszik azonban szerepet, amelyről a közönség részben nem tudott. A háború közelebb jutott az ország határához és sokkal szélesebb kiterjedésben veszi igénybe katonai szállítások céljára a vasutat, mint az előtt. A postát tudvalevően a személyszállító vonatok szállítják, amelyeknek számát lényegesen csökkentették. Ezek mind olyan nehézségek, amelyeket ezidőszert nem lehet kiküszöböllni. Az illetékesek minden alkalommal megragadnak a helyzet javítására.

Pokolgép robbant a Vatikán kertjében. A vatikáni kertben pokolgép robbant. A robbanás következtében az officiuok palotájának egy része megsérült és a Szent Péter templom néhány ablaka betört. Egy szerzetes, aki röviddel a robbanás előtt a pokolgépelt felfedezte az iton és megpróbálta ártalmatlanná tenni, életét vesztette.

Sósavval megmérgezte magát egy fiatal leány, mert vőlegénye lábát levágta a vonat. Debrecenből jelentik: A Caspó utcán egyik lakásban öngyilkossági szándékból nagymennyiségű sósavval megmérgezte magát egy 17 éves leány. Esméletlenül, súlyos állapotban találták szobájában. Nyomban értesítették a mentőket. Az életunt leányt nagyon elkésértette az, hogy udvarlóját, akivel közelben lett volna az eljegyzése, a közelmúltban egyik vidéki pályaudvaron, mint MÁV alkalmazott, vasúti szerencsétlenség érte. A vonati kerekre leszelte egyik lábát és amputálni kellett. A fiatalok leány efeletti elkésereésében akart megválni az életől.

György angol király nem fogadta az olasz Bonomi kormányt s az öreg Viktor Emánuellel sem állott szóba. Ezért érdemes volt...

Küldjük el beteg hozzátartozóinkat a legközelebbi beteggondozóba, ahol a vizsgálat mindenki számára ingyenes.

Japán megkezdte a nép telegósítását. Ezt egy császári bevezet.

IKE Honvédehíradó 20.000 példányban. Az erdélyi IKE sz. 20.000 példányban IKE Híradó címen körlevelet ad. A hárterem-küzdő és a mögötte leten tartózkodó honvédek munkát akarja támogatni, az IKE az utóbbi hetekben honvédek között tábori lelk. közreműködésével.

A tartalmas frászt névre szólással küldi el a szövetség minden egyes katonának.

Új gyümölcs! A Pilsen köz-fekvő Ledetz helységben az gazda, aki kísérletképpen az ágával egy vadberkenyefét nem új gyümölcsöt kapott. A fa után első ízben hozott termést, meglepetést keltett, mert gyümölcs sem a vörösbirkenyéhez, sem mához nem hasonlított, hanem mája inkább a körtehez volt hasonló. Az új gyümölcs hosszúságú, a nyéhez hasonló nagy szemek és az íze rendkívül zamatos s mával: onos. Igen fagyálló vényi megbetegedésekkel szemben nagy ellenállást mutat.

A kelteti arevonat lassan megduadt a hét végére. Varsótól távol mérte. Keletporoszország határán és a Kárpátok északi bejáratán állott meg a német védelem.

Meghamisította a gazdakönyvmarosvásárhelyi törvényszék hatáncusa a napokban foglalkozott lelezsán János kolozsnagyidai főügyével. Szelezsán az elmúlt gazdakönyvének vájmórlésében 198 kg. gabona bejegyését hamisította oly módon, hogy az számot kitörölte, hogy a gazdak csak 98 kg. gabona megörölését nyithassa. A földműves beisme hamisítást és azzal védekezett, nem állott szándékában visszajöveketni. A Ürvényszék magánole hamisítás vétségében találta bu nek.

Mikor lezserőbb a fogfájás: újabb tudományos kutatások eredményei bizonyítják, hogy a fájdalom szemben nem egyformán gyunk érzékeny a nap bármely kában. A fogfájás pl. lezserőbb után 6 óra tájban. A különösen dalmas beavatkozásokat hagyjuk nap más órájára és legyünk telettel erre a körülményre a fájdalom csillapító porok bevetelénél is.

POLITIKAI ÖRSZEM

üretetek hírel.

keleti határtérrel valamennyi hírs egybehangzóan a helyzet megszilárdulását jelenti. Az arconalra új net erők érkeztek. Az oroszok az ült héten főleg Biálysztoktól északra Baranovól nyugatra, tovább Mitau és a Pleskovó térségében mutatd. A németek sikeres ellentáadásukkal az előtörő oroszokat minült visszavetették.

A franciászórági inváziós esata st már ötszáz kilométeres arconal- tomból. A küzelem az Orne-torata és a Loire között állandóan zozódik. A németek, az Avranchesi herikai áttörés kivételével a Vire és Orne között lényegében egész arconalukat megtudták szilárdítani. Cgától délre folyó angolász támadat- a németek szintén megállították. zhevesebbek voltak a harcok St. ala körül, ahol a városba benyomult herikai csapatokat egyes helyeken a metek ismét visszazortították. Brest- l a német hadsereg és a haditengzei tüzérég erős páncélos gyüle- zéseket vert szét végül. Lorient előtt a merikaiak a szenvedett nagy vesz- ségek következtében visszavonultk. Az olaszországi arconalon csak zombaton kerülő sor nagyobb har- cokra az arconal középső szakaszán.

Többórás kemény harc után a britte- nek sikerült egy helyen a német állá- sokba betörniök, itt még folynak a harcok. Az arconal nyugati szánván a német tüzérég megühsította az amerikai-britt kétélekek áttörési kísér- leteit az Arno folyán. Fierenzél, amelynek északi részét a német csap- tok néhány nappal ezelőt kiürítet- ték, a brittek további erőket szállítot- tak az Arno északi partjára.

Távolkeleti hatérel.

Az a hetek óta tartó csata, amely Kinában a Hunan tartománybeli Hen- gyang város birtokáért folyt, a Japá- nok győzelmével végződött. A város huszezer főnyi kínai haderő védte.

A délkínai arconalon a Japán csap- atok elfoglalták Lien-Kiang városát. A Japán minisztertanács az elmúlt héten elhatározta az egész Japán lakó- ság felfegyverzését. A Japán császár az egész Japán népet felszólította, hogy minden erejével szálljon síkra az el- leniség megsemmisítése érdekében.

A csendesóceáni angolász légítá- madások fő célpontja Rabaul és környe- ke voltak. A várost legutóbb 80 ellen- séges gép támadta meg. Uj-Guinea nyugati részén hevesebbek lettek az eleniség támadásai, de a Japán csap- atok minden támadást sikerrel vetek vissza.

A Bonomi, angolbarát kormány en- gedélyre egy kommunista hivatalos közlöny megjelentet.

Éreteljesen működnek a brit ten- geralattjárók a Norvég vízeiken.

Benes, pol csehszlovák köztársá- sági élnök küldöttégek Moszkvába uta- zik.

Német hajótöröttéket löttek agyon a szovjettengerészek.

VI. György angol király hrszerint visszautasította Viktor Emánuel olasz király meghívását.

Szabadon bocsátják Pápa német nagykövet merénylőt is a török ame- neztiarendelt értelmében.

Graziani tábornok vette át az összes olasz fegyveres erők parancsnokságát.

Sztalin megkapta a legmagasabb szovjet kitüntetését, a „Győzelem ére- demrendjét”.

A Szovjet felveszi a diplomáciai kapcsolatokat Szíriával.

A Magyar Nép táborig postája

A következő hatérelen küzdönk há- zezaink a Magyar Nép által üzenők har- zezerteineknek, szülieknek, testvéreiknek, gyermekeiknek, feleségüknek, minden hozátartozójuknak, jóbarátjuknak és ismerősüknek, hogy jól vannak: János Imre (A 799), Egére üzen Makkai József (Z 647), Venczel Károly (L 890), Zselykér-üzen Guthér János érv. (H 458), Szárazejára üzen Inoco Jenő tisz- tes (Z 968), Székelyszentivánra üzen Szücsster Sándor (B 829), Bardóczy üzen Tokos Gyula (D 518), Erdőfülér üzen Molnár István (D 518), Marosvásárhelyre üzen Navrodt János szék- (K 189), Soltán Sándor érv. (H 762).

Rövid külföldi hírek

Berlinben a Nagy Német Birodalom éptörvényezéke augusztus 7-én és 8-án tárgyalta a Führer elleni merény- let tettesének bűnperét. A néptörvény- zék a merényletben részes nyolc em- bert, mint esküszög árulókat félésg és hazárulás miatt halálra ítélte. Az ítélet kihirdetése után két órával az összes elítélteken akasztással végre- hajították.

Helsinki jelentés szerint Finnország új köztársasági élnöke, Mannerheim kormány napiparancsot adott ki, amely szerint tovább folytatják a har- cot. Helsinkiben új finn kormány ala- kult. Mannerheim államelnök Hack- zett nevezte ki miniszterelnökké. Az új miniszterelnök a nemzeti konser- vatív párt tagja.

Mikolajczik, a Londoni lengyel kor- mány miniszterelnöke a múlt héten Moszkvába utazott, tárgyalásokat foly- tatott a moszkvai lengyel bizottság tagjaival és Sztalinnal. A lengyel mi- niszterelnököt Sztalin két ízben fogadta. Mikolajczik, aki már vissza is utazott Londonba, kijelentette, hogy a lengyel nemzeti tanács javaslatait Londonba való visszatérése után a

lengyel kormány vizsgálat tárgyá- vá teszi. Van olyan kérdés is, amely Len- gyelország jövőjét a Szovjet-Unióhoz való viszonyát érinti, de van olyan kérdés is, amely próbákövet jelentene. Európában arra nézve, hogy milyen legyen az elkövetkező béke és a nem- zetek együttműködése.

Stockholmba érkezett jelentések sze- rint a német szárnyszabókat óriási pusztítást okoznak Dél-Angliában és Londonban. Londonban a kikötői be- rendezések pusztulása nagymértékű, s a hajózás legnagyobb részét Liver- poolon keresztül irányítják. E jelen- tések szerint az embernek az a benyo- mása, mintha Londonban egyáltalán már nem dolgoznának, mert a föld fölött nem lehet mást, csak romokat látni.

Köszering tábornagy erélyes rend- szabályokat léptetett életbe az olasz- országi partizánok letörésére.

Rómában új antifasiszta párt ala- kult.

Alexander tábornok lett az angol király főhadisége.

A bolsevista ellenes lengyel tisztek küldöttéget fogadta a pápa.

Hasznos tudnivalók

EGEREK ES PA-KANYOK KIIRTÁSÁRA

jó a következő szer: Egyenlő mennyi- ségű gipszport, finomra tört cukrot és lisztet összekeverünk és két-három pas- pirtalérra elosztunk. Ezeket a tányéro- kat elhelyezzük és mindegyik mellé egy- vízzel tett lapos edényt állítunk. A pat- kányok a gipszről megmozdiznak és vi- zet izmák rá. Ettől a gipsz megkemé- nyedik a gyomrukban. A tányérokat mindaddig ott hagyjuk, míg van bennük valami. Más patkány- és egéirtőzser a következő: 50 rész lisztet 100 rész tejjel elkeverünk és 10 rész fagygyút meg 1 rész konyhasót teszünk hozzá. A keve-

rőlet húsz percig gőzben melegítjük, aztán 40 rész megreszelt tormával összekeverjük.

Patkányokat és egereket egyszerűsmin-denkorra ki lehet irtani a pinéből, ha a falat, padlót, mennyezetet vasgálccal kevert mészdóvala bemazoljuk, s ha azonkívül minden patkánylyukban, padlóhasadéka és minden sarokba vasgálckristályokat helyezünk. Kitűnő patkányirtószert a foszforos sajt is. Nagyon kevés foszfor kell hozzá, csak annyi, amennyit a gyufafejéről lefaragunk. Az égérfogón kívül a klórmész is jó szer egerek és egyéb kártékony állatok irtására. Lapos edényekben, cserépaljakban stb. többféle felálljuk. Időnként a klórmészet meg kell újítani és ceetel vagy vízzel megnedvesíteni. Vidéken só is jó égérintő szer.

Humoros feljegyzések

Petőfi vándorújtán egyszer azt akart futni egy folyó partjáról a túlsó oldalra, de nem volt egy krajcárja sem. Nem sokat töprengett, hanem így szólta a révészhez:

— Barátom, szállíts a túlsó partra, de előre megmondom, hogy pénzem nincsen számodra, csak egy hasznos tanácsom.

A révész, miután Petőfi biztosította, hogy tanácsa rendkívül sokat ér, utasítványt átevezett a folyón. Megérkezésük után Petőfi rácsapott a révész vállára:

— Barátom — mondta — azt tanácsolom, hogy másokkal ne tégy így, mert akkor nem igen élsz meg. Est híddé el nekem és jegyezted meg magadnak örökre!

Azután elsietett.

A PARADICSOMBOL JÖVŐ EMBER.

Csak az asszony volt houn, amikor államviszért kopogtatott a koldus.

— Hová való kend? — kérdezte az asszony.

— Ménasági — felelte a koldus.

— Mennyországi? — kérdezte az asszony.

— Odaváló — volt a becegyezé válassz.

Hát az én lekem jó első uramat, Palkó Pált, ismeri-e?

— Ismerem, elég jól van dolga, csak a gúnyája egy kicsit fészakadozott róla.

Keservesen elíratta első urát az asszony, s megkérte a koldust, vigyen el neki egy rúndcske jó gúnyát és egy pár jó csizmát. Második férje ünneplő ruháját csomagolta össze és adta át a koldusnak, aki természetesen készséggel vállalkozott, hogy elszállítja a mennyországra Palkó Pál részére.

Kis idő múltán hazajött a férj. Az asszony sirva beözölte a tőrténelket, s kérte, ne haragudjék, hogy jó gúnyát a néhalnak küldte. A férj hátszólag megnyugodott, bár bosszankodott, hogy feleségét valaki galádul rászédte. Észrevélenül lóra ült, hogy utoléjre a mennyországi utast.

Ekkor már a falu határán től, egy erdő szélén ballagott a koldus. Féltelmében gyakran tekingett vissza. Amikor maga mögött a sebesen vágató lovas észrevette, batyuját egy bokorba rejtette a gyantátlam ereglt tovább.

A lovas csakhamar mellette termelt s kérdezte tőle:

— Nem láttál erre fel egy koldust batyuját a hátán?

— De igen — válaszolt a koldus —, ketten jöttünk. Ahaját az erdei ősvényem meg Ménasági felé.

Mivel az erdei ősvényem Jovagolni nem lehetett, az atyafi megkérte a koldust, hogy tartsa kötétkéken lovát, míg visszajár. A koldus készsége nem ismert határt. Csak azt várta, hogy emberét az erdő elődjé; elrejtett batyuját rögtön magához vette, lóra ült, s mint a sebes szél, elvágatott.

Elbolondított emberünk hült helyét kapta lónak és utasnak. Sejtette, hogy alaposan becsapódott. Leszártva tért haza. Amikor felesége érdeklődött tőle, hogy hol járt, röviden válaszolt:

— Lovat adtam a segény koldusnak, hogy hamarabb érjen a mennyországra.

(György Lajos: Világjáró anekdoták.)

Szerkesztésért felel Dr. NEMES ISTVÁN.

Felölés kiadó: TÓTH KÁLMÁN.

A kiadóhivatal üzenéi

Általános feljegyzések közzétételét megdunk a bejelentett új előfizetőkhöz.

G. F. Nyárádszentbenedek, Gy. C. Eöcs, K. J. Zalan, T. J. Fülöpmaraton

ELŐFIZETŐINKHEZ! Munkasokait hátraleköszöl, akik f. év végén az hátraleköszölnek nem küldték, az elmé hetek alatt küldött postautalvánnyal közösen felszólítottuk. A felszólított jelentés részben is kérije a hátraleköszölés az előfizetőik egy része még nem küldte előfizetését, Ezeknek felszólítás többi feljegyzés s társaságok meg után Kolozs, Marosvásárhely megyék kéknek. Mivel az évben már többször születtük fel az érdekeltek, feltárjuk azokat, akikhez ilyen felszólított postautalvány újságjában, a feltüntetett összeget küldje be kiadóhivatalunkba. Ugyancsak kérjük előfizetőinket miközben új előfizető bejelentésére.

Fazakas Mózsa tanítóné, aki Székelyvárosra költözött, kérije, hogy mit emeljenek meg nekünk, hogy tudjuk a lapot új helyre irányítani.

Imre Róza tanítóné, Kiskörményi székely körfűlű régi címje irja meg. Ösv. F. L.-né Nyárádszék. A két könyvkiadó.

A következő bejárt pénzesek kiadóhoz: K. F. Nagyadorján 10.20, rendben december 31-ig. D. C. Csakzentimre 15.5. rendben 1944 dec. 31-ig. H. N. L. Krasznai hosszúságú 10.20, L. I. Zentleke 10.20, M. K. Rishereki 10.20, L. L. Csikszerecs 10.20, G. Cs. T. Borzák 18.20, A. Monorfalva 6. — Zselykó: K. J. 12.5. N. I. Horgyászcentimre 12.20, A. J. Elez. E. J. 24.20, B. A. 25 6. H. J. 18.20, M. E. Beszterce 18.20, N. F. G. Százszáz 9.40, H. I. Feketelak 18.20, D. T. Kib. 10.20, P. J.-né Marosvásárhely 10. Öz. H. M.-né Újbecskő 10.20, A. J. Melegföldvár 10.20, H. J. Nagybanja 10.20, R. T. Krasznabükök 10.20, L. K. Sárköztelek 10.20, Sz. A. Csikrákó 10.20, A. Csikszentmiklós 10.20, Cs. L. Raszodó 10.20, G. F. Szilágyfalva 10.20, Cs. F. Szilágyrép 10.20, Sz. J. Zilah 10.20, H. E. selénd 18.20, Sz. I. Magyaroké 15.20, N. B. Zilah 18.20, L. I. Mezőtelegr 10.20, Sz. M. Dézseka 10.20, L. M. Nagylónas 10. R. I. P.-é Magyarbörte 10.20, Ösv. V. G.-né Dézseka 18.20 pengő.

JUHOK PANASZA.

Hát ezt nem lehet kibírni. Amióta szerelmes lett a juhászbojtárunk, állandóan furulyázik s éjszaka sem tudunk aludni...